

KATSAUS ONNIN VUOTEEN 2022.

Onni Nurmen Säätiön avustuksella toteutettavien toimintojen ja palveluiden tavoite on tukea ikääntyneiden pukkilalaisten kotona asumista huomioiden toimintakyvyn ja hyvinvoinnin eri ulottuvuudet. Säätiön avustuksella Pukkilan kunta voi toteuttaa sellaista toimintaa ja palveluja ikääntyneille kuntalaisille, mitä ei julkisissa palveluissa ole yleisesti ottaen mahdollista toteuttaa. Testamentin hengen mukaan *”virkistys”* on keskeinen toimintaa ohjaava ajatus, mutta myös *”tarpeenmukainen”* eli hyvinvoinnin tarpeista käsin lähtevä ajattelu ohjaa ikääntyneiden toiminnan sekä palvelujen suunnittelua ja toteutusta.

Onni Nurmen Säätiön avustuksella toteutettava ikääntyneiden toiminta jakaantuu kolmeen kokonaisuuteen; Hyvinvointikeskus Onnin ikääntyneiden toimintaan, ostopalveluihin (kotisiivouspalvelut, asiointi- ja kuljetuspalvelut) ja työntekijöiden palkkauskuluihin.

Senioripalvelujen toiminta ja tavoitteet

Senioripalvelujen tavoitteena on ikääntyneiden pukkilalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja kotona asumisen tukeminen monipuolisen toiminnan ja palvelujen avulla, lakisääteisiä palveluja täydentäen. Vuoden 2022 tavoitteena oli huomioida korona-ajan vaikutukset senioriväestössä ja pyrkiä vastaamaan niihin haasteisiin Onni Nurmen Säätiön lisävastuksen mahdollistamin resurssein. Vuoden 2022 määrärahoista noin 5000 € käytettiin osallistuvan budjetoinnin ideoiden ja äänestystuloksen perusteella.

Senioripalvelut tarjosivat mahdollisuuksia hyvinvoinnin edistämiseen toteuttamalla ryhmätoimintaa, vesi- ja saliliikuntaryhmiä sekä teema- ja kulttuuritapahtumia pääsääntöisesti Hyvinvointikeskus Onnissa, mutta myös esim. seuraintaloilla ja ikääntyneiden kodeissa. Ostopalveluna tarjottiin asiointi- ja kuljetuspalvelua sekä kotisiivouspalvelua.

Keväällä 2022 toteutettiin kaikille yli 65-vuotiaille suunnattu hyvinvointi- ja palveluntarvekysely. Edellinen kysely toteutettiin vuonna 2019. Kysely postitettiin 428 yli 65-vuotiaalle ja siihen tuli 112 vastausta. Kyselyn tuloksia käytetään senioripalvelujen toiminnan suunnitteluun.

Senioripalvelujen toiminnan ja palvelujen kustannukset sekä henkilöstön palkkauskulut 180 973 € katettiin täysimääräisesti Onni Nurmen Säätiön avustuksella.

65+ Ryhmätoiminta ja tapahtumat

Hyvinvointikeskus Onnissa tarjottiin mahdollisuuksia erilaiseen järjestettyyn ja omaehtoiseen toimintaan yli 65-vuotiaille kuntalaisille kaikkiaan 1145 (825/2021) kertaa ja asiakaskäyntejä näissä oli noin 6456 (3596/2021). Toimintaa toteutettiin yhteistyössä useiden eri toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Yhteistyökumppaneina olivat Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä, Mäntsälän kansalaisopisto, Pukkilan seurakunta, kunnan muut palvelualat ja paikalliset yhdistykset ja muut toimijat.

Koronavirusepidemia aiheutti poikkeusjärjestelyjä toimintaan alkuvuoden 2022 ajan. Alkuvuodesta toimintaa järjestettiin kuntouttavien vesiliikuntaryhmien lisäksi ainoastaan ulkotiloissa. Normaali toiminta sisätiloissa päästiin käynnistämään helmikuun 10. päivä. Toimintakykyä ylläpitävät Onnin kerhot jatkoivat kokoontumista kaksi kertaa viikossa. Säännöllinen toiminta sisälsi Onnin kerhojen lisäksi myös pelikerhon, käsityökerhon, matalan kynnyksen kohtaamispaikan Onninkahvit, muistelu- ja historiaryhmän, seurakunnan hartaushetken sekä viikoittain kokoontuvia saliliikuntaryhmiä sekä vesiliikuntaryhmiä. Lisäksi lyhytaikaisempina ryhminä toteutui Kokkaillaan kotiruokaa – kurssi sekä musiikkiryhmä. Kesätoimintana järjestettiin normaalin toiminnan ohella ohjelmallisia Onnin kesäkahveja. Uutena toimintana käynnistettiin keväällä vapaaehtoisten vertaisopastajien digineuvonta yhteistyössä ikäihmisten tietotekniikkayhdistys Enter ry:n kanssa. Myös Lavis-lavatanssijumppa sekä uusi virtuaalivesijumpparyhmä aloitettiin uutena toimintana syyskaudella. Pajatien Käspaikka toimi avoimena kädentaitojen harrastuspaikkana ikääntyneille (n. 40 kävijää).

Yli 65-vuotiaiden vesi- ja saliliikuntaryhmissä kokoonnuttiin vuoden aikana 775 kertaa, ja niissä oli 2652 kävijää. Muussa ryhmätoiminnassa kokoontumisia oli vuoden aikana 193 ja kävijöitä 1761. Säännöllisen toiminnan lisäksi järjestettiin yhteisöllisiä kulttuuri- ja teematapahtumia kuten konsertteja, elokuvia, juhlia, tietoisuuksia ja luentoja yhteensä 54 kertaa. Tapahtumat tavoittivat vuoden aikana 1164 kävijää.

Toimintavuoden aikana pyrittiin huomioimaan seniorien ikäjakauma ja tavoittamaan uusia kävijöitä myös eri puolilla Pukkilaa järjestettävän toiminnan avulla. Nuorempia ikäluokkia tavoiteltiin mm. klubi-illassa Kanteleen seuratalolla ja seniorifestareilla Teikarinmäellä. Myös nuorisoseurantalo Toimelassa järjestettiin loppuvuonna senioritansseja. 65-70 –vuotiaille suunniteltiin edellisvuoden tapaan hyvinvointiryhmää, mutta ryhmä ei toteutunut vähäisen ilmoittautujamäärän vuoksi. Liikunnan vertaisohjaajakoulutus peruuntui samasta syystä.

Onninpäivän konsertti toteutui alkuvuoden koronatilanteen vuoksi poikkeuksellisesti kesäkonserttina 7.6. Konsertissa esiintyi Aki Samuli, säestäjänään Tuisku Marttinen. Osallistujia oli n. 165 hlö. Kirkonkylän koulun kaikille avoimen konsertin lisäksi Onninkotien asukkaille järjestettiin erillinen tilaisuus samana päivänä.

Toiminta Onninkodeissa

Senioripalvelujen toimintamuodot kohdentuivat vuoden 2022 aikana kotona asuvien ikääntyneiden lisäksi myös Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän Onninkoteihin. Koronaepidemia rajoitti myös toimintaa Onninkodeissa.

Senioripalvelujen työntekijät järjestivät viikoittaista ulkoilua yhdessä vapaaehtoisten ulkoilukavereiden kanssa (37 kertaa / 222 osallistujaa) ja aktivoivaa pienryhmätoimintaa (56 kertaa / 336 osallistujaa). Musiikkihetkiä Onninkodeissa toteutui sekä senioripalvelujen työntekijöiden järjestämänä, että Mäntsälän kansalaisopiston toimintana yhteensä 22 kertaa / 241 osallistujaa. Lisäksi Onninkodeille järjestettiin mm. konsertteja, elokuvanäytöksiä ja eläinvierailuja (8 kertaa / n. 80 osallistujaa).

Onninkodeille hankittiin asukkaiden arkikäyttöön sekä ulkoilukäyttöön kolme pyörätuolia, joiden kustannus oli 1336 €.

Osallistuva budjetointi

Toimintavuoden määrärahoista n. 5000 € käytettiin senioritoimintaan osallistuvan budjetoinnin ideoiden ja äänestystuloksen perusteella. Onninpäivän konsertin siirryttyä kesään, ideointitapahtuma päätettiin järjestää Onninpäivänä 28.2. torilla. Ideoita saatiin 32 kappaletta ja niistä muotoiltiin kolme toimintaehdotusta, joista oli mahdollisuus äänestää toteutettavaa vaihtoehtoa kaikille yli 65-vuotiaille kotiin postitetussa hyvinvointi- ja palveluntarvekyselyssä. Eniten ääniä saanut vaihtoehto oli yhteinen ruokailu, joka sisältäisi myös musiikkia ja muuta kulttuuriohjelmaa. K65 Kyläjuhlaan Toimelaan kutsuttiin henkilökohtaisesti kaikki yli 65-vuotiaat pukkilalaiset ja osallistujia oli 114 henkilöä. Ohjelma sisälsi yhteisen ruokailun, kahvit, musiikki- ja teatteriesityksen sekä puheita.

Senioripalvelujen järjestämien yhteisöllisten tilaisuuksien ja ryhmätoiminnan kustannukset olivat vuoden aikana 16 140 €, joista n. 5000 € kohdistui K65-kyläjuhlan järjestämiseen. Esiintymispalkkioiden ja muiden tapahtumien liittyvien kulujen osuus oli 12 488 € ja ruokailujen, kahvitusten sekä muiden tarjoilujen osuus oli 3652 €. Toimintaan liittyvät hankinnat ja muut kustannukset olivat 5722 €.

Ikäihmisten koteihin suunnattu virkistystoiminta ja yksilölliset kohtaamiset

Senioripalvelujen toiminnassa pyrittiin tarjoamaan mahdollisuuksia osallistumiselle ja henkilökohtaisille kohtaamisille eri tavoin, tarjoamalla sekä yhteisöllistä toimintaa että vierailuja kodeissa. Kohtaamiset, keskustelut, iäkkäiden kuntalaisten ja heidän omaistensa neuvonta ja ohjaus olivat keskeinen osa senioripalvelujen arkea.

Alkuvuonna koronaepidemian vaikuttaessa mahdollisuuksiin toteuttaa normaalia toimintaa, ryhmäläisiin oltiin yhteydessä puhelimitse. Senioripalveluiden työntekijöiden toteuttamia virkistyskäyntejä, musiikkihetkiä sekä siivous- ja kotiapupalvelun arviointikäyntejä kodeissa tehtiin yhteensä 65 kertaa. Virkistyskäynneillä pyrittiin tavoittamaan ikäihmisiä, jotka eivät enää syystä tai toisesta aktiivisesti osallistu kodin ulkopuoliseen toimintaan. Uutena toimintamuotona koteihin tarjottiin vuorovaikutteisia musiikkihetkiä, joiden tavoitteena oli tarjota mahdollisuuksia yksilöllisiin kohtaamisiin ja kulttuurin kokemiseen myös kodeissa.

Tiedottaminen

Koronavirusepidemia vaikutti senioripalvelujen toimintaan vaikeuttamalla ennakointia ja aiheuttamalla muutoksia jo suunniteltuun toimintaan. Toiminnasta ja sen muutoksista sekä ikääntyneiden arkeen liittyvistä aiheista tiedotettiin henkilökohtaisesti kotiin postitettavilla kirjeillä. Lisäksi tietoa jaettiin kunnan nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja paikallislehdissä.

Tammikuussa yli 65-vuotiaiden koteihin postitettiin tervehdyskirje sekä toistaiseksi voimassa olevan ulkotoiminnan esite. Kirjekuoressa lähetettiin tietoa myös asiointi- ja palvelukuljetuksesta, siivous- ja kotiapupalvelusta, Kela-taksista sekä ikääntyneiden asiakasohjauksesta. Kotiin lähetettiin luettavaksi myös Vanhustyön keskusliiton julkaisema Vanhustyö-lehti, jossa oli artikkeli Hyvinvointikeskus Onnin ikääntyneiden hyvinvointia edistävästä toiminnasta. Kevään aikana koteihin postitettiin myös kevään toimintaesite, hyvinvointi- ja palveluntarvekysely sekä Onninpäivän kesäkonserttikutsu sekä kesätoiminnan esite. Ikääntyneiden toiminnan esite uudistettiin kunnan uuden visuaalisen ilmeen mukaiseksi ja laajennettiin monisivuiseksi vihkoseksi. Viikkotoiminta ja tapahtumat tulivat selkeämmin esille ja myös muista palveluista tiedottamiseen tuli lisää tilaa. Syyskaudella syksyn toimintaesitteen yhteydessä lähetettiin myös kutsu K65 Kyläjuhlaan. Hyvinvointiryhmään lähetettiin henkilökohtaiset kutsut kohdennetusti 65-70 vuotiaille.

Tiedotuskustannukset olivat yhteensä 6348 €, joista posti- ja telemaksuja 4140 €, lehti-ilmoituksia ja painatustöitä 2208 €.

Ostopalvelut

Ikääntyneiden asiointi- ja palvelukuljetusta ajettiin kahtena päivänä viikossa Pukkilan alueella (ti ja to klo 8.30 – 14.30) ja Mäntsälään suuntautuvaa asiointikyytiä keskiviikkoisin parillisilla viikoilla. Asiointi- ja palvelukuljetuksen asiakaskyselyn tulosten perusteella kokeiltiin tammikuusta alkaen myös Orimattilaan suuntautuvaa asiointikyytiä kerran kuukaudessa perjantaisin. Orimattilan kyydissä oli mahdollisuus asioida kauppojen lisäksi myös terveysasemalla. Kyydin osoittauduttua suosituksi palvelua jatkettiin kerran kuukaudessa koko vuoden ajan.

Koko vuoden aikana asiointitaksissa ajettiin 2333 (1490/2021) kyytiä eli yhdensuuntaista matkaa. Kyydin hinta yli 65-vuotiaille kuntalaisille oli 1 €/suunta. Mäntsälään ja Orimattilaan suuntautuvan asiointikyydin hinta oli 2,5 €/suunta. Mäntsälän kyydissä oli vuoden aikana 290 (213/2021) matkustajaa ja Orimattilan kyydissä 147 matkustajaa. Asiointi- ja palvelukuljetuksen palveluntuottajana toimi Kuljetus Högström.

Asiointi- ja palvelukuljetusten sekä muiden satunnaisten kyytien kustannukset olivat 17 457 €.

Kotisiivous- ja kotiapupalvelua järjestettiin 270 (228/2021) kertaa, yhteensä noin 496 (411/2021) tuntia. Asiakashinta oli 7,50 €/tunti. Tulorajaa palvelun saamiseksi nostettiin 1400 €/kk yhden hengen taloudessa (aiemmin 1200 €/kk) ja 2800 €/kk kahden hengen taloudessa (aiemmin 2400 €/kk). Kaksi ensimmäistä siivoustuntia tarjottiin uusille asiakkaille maksutta. Kotisiivouspalveluun oikeutettuja olivat pääsääntöisesti yli 75-vuotiaat pukkilalaiset, joiden sosiaalinen tai hoidollinen tilanne edellytti kotona selviytymisen tueksi siivousapua. Kotisiivouspalvelun asiakkaiden määrä oli vuonna 2022 keskimäärin 15 kotitaloutta. Palveluntuottajana jatkoi Kotisiivous Kilpeläinen.

Kotisiivouspalvelun kustannukset olivat 11 964 €.

Yhteistyöverkostot ja hankkeet

Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui toiminnan ja palvelujen kehittämiseen sekä toimi ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Seniori- ja kulttuuripalvelut kuuluivat myös kolmentoista kunnan muodostamaan kulttuurisen seniori- ja vanhustyön valtakunnalliseen Aili-verkostoon.

Senioripalvelut ovat mukana yhdessä lähikuntien Myrskylän, Pornaisten ja Askolan kanssa Tupatuki –hankkeessa (22 – 23), jonka tavoitteena on tukea ikääntyneiden kotona asumista vapaaehtoistoimintaa hyödyntäen mm. kartoittamalla kodin turvallisuutta ja asentamalla turvallisuutta parantavia apuvälineitä tarpeen mukaan.

Lokakuussa 2022 senioripalveluissa käynnistettiin Onni Nurmen säätiön aloitteesta energiansäästöhanke. Hanke käynnistettiin Onni Nurmen säätiön erillisavustuksella ja tarkoituksena oli vastata energian hinnan nousuun tarjoamalla ikäihmisille neuvontaa ja opastusta energian säästöön sekä varautumiseen, sekä konkreettista apua esim. pieniin kodin tiivistystöihin ja lamppujen vaihtoon energiaa säästäviksi led-lampuiksi.

Pukkilan kunnan omavastuuosuus Tupatuki-hankkeesta on 4500 euroa (kohdentuu vuodelle 2023). Energiansäästöhankeksen kokonaiskustannukset ovat yhteensä noin 5072 euroa.

Henkilöstö

Vastaava senioritoiminnan ohjaaja koordinoi senioripalvelujen kokonaisuutta suunnitellen ja toteuttaen toimintaa yhteistyössä määräaikaisen senioritoiminnan ohjaajan ja jalkautuvan seniorityöntekijän kanssa. Liikunnanohjaajan työstä 50 % oli senioriliikunnan ohjausta ja suunnittelua. Lisäksi senioripalveluissa työskenteli satunnaisia tuntityöntekijöitä.

Henkilöstön palkkakustannukset olivat 118 997 €.

Tehtävänimike	1.1.2022	31.12.2022
senioritoiminnan ohjaaja	0,8	0,8
määräaikainen senioritoiminnan ohjaaja	1	1
jalkautuva seniorityöntekijä	0,8	0,8
liikunnanohjaaja ¹⁾	0,5	0,5

1) työpanos jakautuu 50 % hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut, senioripalvelut ja 50 % hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut, liikuntapalvelut

Pukkilan kunta

palvelupiste@pukkila.fi

040 152 0460

www.pukkila.fi

Muu toiminta Hyvinvointikeskus Onnissa

Vuonna 2022 Hyvinvointikeskus Onni oli Pukkilan ja naapurikuntien asukkaille vapaa-ajan aktiviteettien kannalta tärkeä paikka. Useat ohjatut ja omaehtoiset vapaa-aika- ja harrastusmahdollisuudet tukivat kuntalaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Koronapandemia vaikutti edelleen vuonna 2022 toiminnan järjestämiseen ja asiakasmääriin mm. kokoontumisrajoitusten ja tilojen sulkemisen kautta.

Onnin toiminnassa tarjottiin vuoden 2022 aikana noin 1735 (1408) vapaa-ajan kokoontumis- ja harrastuskertaa, joissa kirjattiin 10597 (6663) asiakaskäyntiä. Allasosastolla järjestettiin Pukkilan kunnan seniori- ja liikuntapalveluiden, järjestöjen, Mäntsälän kansalaisopiston sekä Mäntsälän ja Myrskylän kunnan voimin ryhmämuotoista vesiliikuntaa kaikkiaan 647 (497) kertaa, joissa tilastoitiin 5096 (3309) käyntiä. Kuntosalivuoroja tarjottiin 716 (614), joissa käytiin 1647 (1102) kertaa. Tilastoitujen kokoontumisten ja käyntien lisäksi Onnin tiloja käytettiin yksilökuntoutukseen, erilaisiin tapaamisiin, kokouksiin ja koulutuksiin.

PUKKILASSA 6.3.2023

MAIJU SUOMINEN
SENIORITOIMINNAN OHJAAJA

SANNA SAARENKOSKI
HYVINVOINTIPÄÄLLIKKÖ

Tilastot

SENIORIPALVELUJEN TOIMINNAN TILASTOT 2022

Senioripalvelujen toiminta 2022 (2021)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Senioripalvelujen teema- ja kulttuuritapahtumat	62 (28)	1244 (539)
Senioripalvelujen muut ryhmät	308 (263)	2560 (1665)
Senioripalvelujen liikuntaryhmät	775 (534)	2652 (1392)
Yhteensä	1142 (825)	6456 (3596)

HYVINVOINTIKESKUN ONNIN TOIMINNAN TILASTOT 2022

ONNIN TOIMINTA 2022 (2021)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Allasosasto		
Pukkilan liikuntapalvelut	270 (194)	2591 (1925)
Mäntsälän kansalaisopisto	24 (36)	644 (288)
Myrskylän kunta	24 (28)	497 (293)
Senioreiden vesiliikunta	329 (239)	1364 (803)
Yhteensä	647 (497)	5096 (3309)
Kuntosali		
Pukkilan liikuntapalvelut ja järjestöt	270 (319)	359 (513)
Senioreiden saliliikunta	446 (295)	1288 (589)
Yhteensä	716 (614)	1647 (1102)
Muut ryhmät		
Mäntsälän kansalaisopisto (sis. tapahtumat)	2 (6)	50 (48)
Senioripalvelut, ryhmät	308 (236)	2560 (1665)
Senioripalvelut, tapahtumat*	62 (28)	1244 (539)
Yhteensä	372 (297)	3854 (2252)
KOKO TOIMINTA YHTEENSÄ	1735 (1408)	10597 (6663)

(* Sisältää myös muualla järjestettyjä tapahtumia kuten Onninpäivän konsertin ja K65-kyläjuhlan)

KOTISIIVOUSPALVELU/ASIAKASKÄYNNIT JA SIIVOUSTUNNIT 2008-22

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Asiakaskäynnit	210	193	178	223	244	237	193	235	260	223	281
Siivoustunnit	337	330	316	440	456	505	398	358	344,5	350	422
Asiakasmäärä	19	18	13	17		17	16	15	16	18	16

Vuosi	2019	2020	2021	2022
Asiakaskäynnit	243	257	228	270
Siivoustunnit	355,25	533	410,5	496
Asiakasmäärä	16	16	12	15

ASIOINTI- JA PALVELUKULJETUKSEN KYYDIT 2008-22

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kyytejä yht.	1095	1301	1097	1080	1044	1314	578	1738	1445	1470	1563

Vuosi	2019	2020	2021	2022
Kyytejä yht.	1676	964	1490	2333

ONNIN TOIMINNAN KOKOOMATAULUKKO 2008-2022

Kuntalaisten omaehtoista terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta
(toiminnan järjestäjinä mm. kunta, järjestöt, MKO)

	KOKO TOIMINTA		SENIORIPALVELUT / yli 65 v.	
	kokoontumiskerrat	asiakaskäynnit	kokoontumiskerrat	asiakaskäynnit
2008	1066	10 277	396	4884
2009	1061	11 219	432	6054
2010	1097	11 437	512	6925
2011	1182	12 482	572	7738
2012	1458	14 339	615	7290
2013	1411	15 701	586	8337
2014	1359	16 415	437	7399
2015	1468	16 039	520	7660
2016	1553	14 504	481	6763
2017	1678	15 961	622	7429
2018	667	8421	436	6598
2019	1577	14367	563	7502
2020	1142	8136	397	4002
2021	1408	6663	825	3596
2022	1735	10597	1142	6456

